

Problematico naših delavcev na začasnem delu v tujini bodo reševali v krajevnih skupnostih

Pomoč s terena

Na razširjeni seji koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev, na začasnem delu v tujini, pri RK SZDL Slovenije so se dogovorili, kako bodo pričakali naše delavce, ki bodo, kot vsako leto, prišli v domovino preživeti novoletne praznike.

Najprej pa nekaj informacij o naših delavcih, začasno zaposlenih v tujini: izven Jugoslavije živi približno 100.000 Slovencev (sem so všteti tudi vsi družinski člani). Njihov odnos do našega družbenega sistema je v glavnem pozitiven, vendar pa delavci, ki dalj časa živijo v tujini, počasi izgubljajo stik z domovino. Ravno iz tega razloga smo pred dvema leti začeli z njimi vzdrževati tesnejše stike. Danes imamo že 30 slovenskih društev, ki se vedno bolj povezujejo z društvi iz domovine, naši umetniki jim prirejajo posebne predstave, otroci imajo dopolnilni pouk slovenskega jezika itd. Letos so prvič organizirali letovanje otrok, ki živijo v tujini in počasi pozab-

ljajo slovenski jezik, v kolo-nijah matičnih občin. Otroci so preživeli štirinajst dni na morju, v družbi svojih vrstnikov. Nekateri slovenske šole sodelujejo s temi otroki tako, da se nekateri učenci ali celo razredi

Razgovori z našimi delavci, začasno zaposlenimi v tujini bodo v občini Ljubljana Center, 28. decembra 1976 ob 17. uri, v prostorih krajevnih skupnosti.

dopisujejo z njimi, druge šole jim spet programsko pomagajo itd. Zelo pomemben je osebni stik z našimi delavci v tu-

jin in na tem področju bo treba še veliko narediti.

Ugotovili so, da informiranje naših delavcev, na začasnem delu v tujini, ni zadovoljivo. Želeli bi, da bi bili bolj informirani v dogajanjih v domovini. Tako bi lažje sodelovali in odločali o problemih, ki so trenutno daleč od njih, bodo pa postali tudi njihovi problemi in interesi, ko se bodo nekega dne vrnili domov.

Na sestanku koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri RK SZDL Slovenije so se dogovorili, da bodo za naše delavce, začasno zaposlene v tujini, 28. decembra ob 17. uri organizirali tovariške razgovore v prostorih krajevnih skupnosti, kjer so stanovali pred odhodom v tujino. Za ta dan so se odločili v občini Center, sicer pa bodo vsi dobili osebna vabila, kjer bo označeno, kje in kdaj bo srečanje. Ker ni popolnih evidenc, prosimo, da se srečanje udeležijo tudi tisti, ki vabil pomotoma niso dobili.

Na teh srečanjih se bodo naši delavci na začasnem delu v tujini lahko pogovorili s tovariši iz krajevnih skupnosti o problemih, ki jih tarejo, o željah v zvezi z vrnitvijo v domovino, o možnostih nakupa stanovanja, o letovanju otrok med poletnimi počitnicami in še o mnogih drugih zadevah, ki jih bodo zanimale. Na vprašanja, na katera ne bodo dobili takoj odgovora, jim bodo odgovorili pismeno. Tovariši iz krajevnih skupnosti jim bodo razložili, kaj se dogaja v njihovi krajevni skupnosti. Tako sodelovanje ne bo le priložnostno (samo ob novem letu), naši delavci zaposleni v tujini, bodo skozi vse leto ravno v krajevni skupnosti imeli možnost dobiti različne informacije in obvestila.

ALENKA VILFAN

Rekreacija za vsakogar

Iz dneva v dan se menjavajo drsalci na ledeni plošči v hali Tivoli. Zanimanje za tovrstni šport se očitno krepi. Organizirali pa bodo tudi posebne tečaje za začetnike, s katerimi bodo vrste drsalcev še pomnožili. Foto: ANDREJ SELAN

kopan mitraljez, so zadolženi kopali na napačnem mestu in tako do orožja nismo prišli. Akcijo smo morali preložiti za 24 ur. Že ta prvi neuspeh je v nas vzdramil napetost, ki se je stopnjevala do svojega vrhca, ko smo naslednjega dne orožje le izkopal in nas je tedaj čakala najtežja naloga. Orožje z vso opremo smo morali prenesti mimo vseh kontrol in straž, zasidranih na glavni pošti. Akcijo smo kljub vsemu uspešno izvedli. Mitraljez smo zazidali na podstrešju glavne pošte, kjer je tudi dočakal konec vojne. Danes me posili smeh, če pomislim, kako smo — na zunanaj nedolžno naivni — našli in prenesli orožje mimo vseh straž; ne v zaboju, ker bi to vzbujalo sum. V navadno šotorsko krilo smo ga zavili in italijanski vezisti in fašisti so se medtem, ko smo se mi potili od razburjenja, smejali na dvorišču glavne pošte. Nam takrat ni bilo do smeha; le po končani akciji smo čutili, kot da smo se na novo rodili.

● V sebi nosite nenapisane knjige težkih izkušenj in preizkušenj partizanstva in ilegale. Menite, da so dogodki iz tega krvavega medvojnega časa dovolj opisani? Se vam zdi, da so dosedanja opisi partizanstva in ilegale, pa tudi zapori in taborišča, prikazani v pravi luči? Kaj pri zapisih tega vojnega obdobja najbolj pogrešate?

Veliko je zapisanega in tudi dobro prikazanega in vendar je še veliko dogodkov iz tega obdobja, ki žive le v spominih. Tu mislim predvsem na tisoče ljudi (v prvi vrsti žena), ki so na kakršnekoli način sodelovali in ogromno prispevali k uspehu oboroženega upora in se vendar njihove zasluge počasi izgubljajo in umirajo z njimi vred. Zelo pogrešamo tudi kratko zgodovino NOB, ki bi lahko

služila kot priročnik, hkrati pa bi morala biti prevedena v več jezikov. K nam prihajajo razni tujci, ki se zanimajo za našo borbo; mi pa nimamo ničesar, kar bi jim lahko nudili v napisani besedi in v jeziku, ki bi ga razumeli. To vprašanje je bilo že večkrat iznešeno, žal, brez uspeha.

● V povojnem obdobju se je pri nas zelo veliko gradilo. Zrasli so številni objekti, tovarne, stolpnice, trgovinske hiše. Ali pa niste pri vsem tem napredku, vsaj kdajpakdaj začutili, da je bila ta ali ona gradnja nepremišljena, odvečna? Na primer, kako gledate na številne veleblagovnice, ki obstajajo v našem glavnem mestu? So po vašem mnenju zares nujno potrebne? Se vam ne zdi, da je v njih preveč zunanjega blišča in premalo tistega, kar kupec dejansko potrebuje?

Imate prav. V tridesetih letih gradnje smo preskočili stoin več let normalnega razvoja in morda je imela prav zavoljo tega, vsaj včasih, tovrstna gradnja bolj naziv »hitro« kot »premišljeno«. Bojim se, da bodo naši zanamci kritično gledali na nekatere ponesrečene podvige zdajšnjih urbanistov. — Kar zadeva ekonomski razvoj našega mesta sem pristaš tiste smeri gospodarskega razvoja, ki teži k bogatstvu iz lastnih vrednot, iz lastne proizvodnje in ob ustvarjanju nove vrednosti. Pri nas imamo dovolj sposobnih ljudi, da bi bili taki cilji lahko dosegljivi. Mlade sposobne strokovnjake je treba samo aktivirati, jim dati možnost. — Trgovina sama bi morala biti bolj načrtna, bolj premišljena in manj suho komercialna.

● V mislih imam novo sosesko v Trebinjski ulici. Dolge vrste blokov, ki so osrečile kdo ve koliko dru-

žin. In vendar je tudi tu najti kamen spotike, ki je skrit v razkošnih, pretirano luksuznih atrijih, od katerih so dostej prodali samo dva; kljub temu, da ima vsak blok štiri taka pravljicična ja, pravljicična — stanovanja. So ljudje izbirični, da zanje ni interesa ali pa je po sredi denar? Devdeset milijončkov velja takole stanovanjce. V primerjavi s ceno ostalih »normalnih« stanovanj, cena zares ni visoka in vendar... Devdeset milijončkov, vsaj za navadnega zemljana oz. državljan, zares ni šala. Tisti, ki milijončke imajo, pa se nemara raje odločijo za hišo, kjer so nemoten in sami. Morda so tudi taki, ki bi jim atrij kljub vsemu odgovarjal pa ne upajo poseči po njem, ker se bojijo Titovih besed, ko je rekel, da bo treba strožje kontrolirati izvor premoženja posameznikov. — In komu so potem taka stanovanja namenjena? So jih urbanisti, arhitekti in gradbeniki gradili za svojo zabavo ali so pri tem mislili na ilegalne kapitaliste? No, če so mislili na zadnje, bi na kraju vsega morali vedeti, da so tudi ilegalni kapitalisti iz mesa in krvi, zanesljivo pa tudi oni (pa naj so še tako ilegalni) ne morejo kot duhovi živeti v takih stanovanjih. — Vi ste aktivist in borec za pravičnost in enakopravnost, kako gledate na take in podobne primere?

Zavzemam stališče, pravzaprav se za to stališče borim že dolgo, da moramo graditi stanovanja za tiste, ki jih dejansko potrebujejo in v taki vrednosti, da jih bodo tisti, ki so jim stanovanja namenjena, lahko tudi vzdrževali. Luksuzna

stanovanja pa bomo lahko gradili šele takrat, ko bodo vsi stanovanjski problemi rešeni; ne samo za določene, pač pa za vse ljudi. — Poleg tega je v našem mestu zelo očiten tudi problem, da posamezniki — upokojenci, potem ko se jim družine razidejo, ostanejo sami in živijo v pretirano velikih, večsobnih stanovanjih. Takim ljudem bi se moralo omogočiti manjša udobna stanovanja, kjer bi se čutili manj osamljene; velika stanovanja pa naj bi se dodeljevala tistim, ki jih dejansko potrebujejo.

● Med drugim sodelujete tudi v komisiji za mednarodne zveze. Kakšno je vaše mnenje v zvezi z manjšino; še posebej v zvezi s tistim delom naših ljudi, ki živijo na Koroskem? Kaj zahtevate od ljudi, ki krojijo usodo sveta?

Mednarodna politika, ki jo vodi Jugoslavija je resnično internacionalna. Tega ne vedo samo naši sosede, o tem je seznanjen ves svet. Tako politiko, v to ne dvomim, bo Jugoslavija vodila tudi vnaprej. Borila se bo, ne samo za usodo svojih manjšin, ki živijo na tujem; borila se bo za usodo manjšin vsega sveta. Ljudje, ki so okusili bič tujega vladarja, vedo kaj je svoboda, kaj je nesvoboda in zato želimo, da bi tudi naša manjšina v Avstriji in vse manjšine v svetu, končno le prišle do tiste pravice, ki jim bo zagotovila enakopravnost in svobodo.

● In vaše želje in misli ob zaključku letošnjega leta?

Letošnje leto je bilo eno najbolj aktivnih v povojnem obdobju. Z novimi zakoni smo in bomo dosegli korenite revolucionarne spremembe v družbenem merilu. Številni novi ukrepi so zahtevali veliko naporov in želimo, da bi vsi ti napori in

letošnja aktivnost našla plodna tla tudi v novem koledarskem letu. — Svojim soborcem želim predvsem zdravja, da bi se lahko še naprej vključevali v naše skupne cilje; še posebej kar zadeva vzgojo mladih, da bi na te mlade prenašali dragoceno dediščino, ki so jo pisali s krvjo njihovih predniki, nekdanji partizani. — Samemu mestu pa želim, da bi mu urbanisti in vsi za komunalo odgovorni ljudje posvetili več pozornosti; da bi bilo to naše mesto urejeno, privlačno, da bi bila v njem ohranjena njegova zgodovinska tradicija in vse tisto, kar je značilno zanj in za njegove prebivalce.

★ Ko Ko sva se poslavljala je nekdanji borec in komisar Gaber ter sedanji predsednik občinske ZZZB NOV ponovil željo oz. zahtevo, ki jo je povedal že na samem začetku najinega pogovora, ko je rekel:

»Samo lepo prosim, da me v tem pogovoru ne boste postavili v prvi plan. Treba je govoriti le o revoluciji in o njenih ciljih. Jaz sam — ljudje posamezniki — smo samo majhni delčki v tej naši družbi.«

Se je govoril, kako je bil že v času NOB borec enak borcu in predvsem, kako da je vsak borec posebej odigral svojo odgovorno vlogo.

»Kar pomirite se,« je rekel, »kaj bi pomenilo za brigado, če bi mulovodec prepozno pripeljal municijo...«

Ko sem ga poslušala sem nehotno pomislila na tiste — Gabru tako različne ljudi — ki so veliki na zunan in majhni na znotraj. Gaber ni tak. Na zunanaj hoče biti majhen, skoraj neznan, a je vendar v svoji notranjosti velik. Ali pa je velik prav zato, ker je skromen.

Pogovarjala se je:

MARTA GROM